Περί Ημερολογίου Επιστολές (Γέρων Φιλόθεος Ζερβάκος)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 19 Μαΐου, 2011

11-2-1932

...Εξ όσων γράφετε με λίγα λόγια φρονείτε ότι χωρίς το παλαιόν ημερολόγιον δεν υπάρχει ελπίς σωτηρίας και ότι όσοι ηκολούθησαν το νέον είναι αντίχριστοι και οι μεγαλύτεροι αιρετικοί. Αυτά, αγαπητέ μοι, να τα λέγη και να τα φρονή ένας αγράμματος και αμαθής και απερίσκεπτος πρέπει να τον συμβουλεύης συ ως εγγράμματος και συνετός και λογικός και ουχί συ ο ίδιος να έχης τοιαύτα φρονήματα...

Εάν ο Κύριος έλεγεν εις τους αγίους Αποστόλους κηρύξατε και το παλαιόν ημερολόγιον και ο πιστεύσας εις αυτό σωθήσεται, ο δε απιστήσας κατακριθήσεται, τότε θα είχες δίκαιον να γράφης και να φρονής ούτως. Εάν πάλιν οι νεοημερολογίται έλεγον ότι από σήμερον που εδέχθημεν το νέον ημερολόγιον αρνούμεθα τον Χριστόν, δεν τον πιστεύομεν, δεν πιστεύομεν τα μυστήρια, τους Αγίους δεν τους εορτάζομεν πλέον, τότε βέβαιως και εγώ είμαι σύμφωνος ότι με τους τοιούτους όστις συμπροσεύχεται ή επικοινωνεί έχει ενοχήν και ευθύνην. Αλλ' ουδέν τοιούτον συνέβη. . . Οι Άγιοι οπότε και αν τους εορτάσωμεν δεν ευχαριστούνται εις τούτο, όσον ευχαριστούνται όταν, το κατά δύναμιν, τους μιμούμεθα. . .

Ο Άγιος Ειρηναίος ήλεγξε τον Πάπα Βίκτωρα, διότι ηθέλησε ποτέ να εκβιάση τους χριστιανούς να συμφωνήσουν εις το να εορτάζουν το Πάσχα μίαν και την αυτήν ημέραν, επειδή επί τρεις αιώνας δεν εωρτάζετο το Πάσχα συμφώνως μίαν ημέραν από τους χριστιανούς. Άφες, είπεν αυτώ, τους χριστιανούς να εορτάζουν ως βούλονται˙ αρκεί ότι πιστεύουν όλοι εις τον Χριστόν. Εκείνο όπερ βλάπτει είναι το να μη υπάρχη συμφωνία εις την πίστιν, εις το βάπτισμα, εις την θ. Μυσταγωγίαν και τα άλλα μυστήρια.

Η καινοτομία του εορτολογίου δεν έπρεπε να γίνη. Αλλ' αφού έγινε τί έπρεπε οι χριστιανοί να κάμουν; Να μη βαπτίζωνται, να μη κοινωνούν, να αποθνήσκουν εις την απιστίαν και ασέβειαν; Τούτο είναι ασυγκρίτως χειρότερον. Εξ ανάγκης και νόμου μετάθεσις γίνεται. Η Εκκλησία μετέρχεται δύο κυβερνήσεις, την ακρίβειαν και την οικονομίαν. Ενταύθα επιδέχεται οικονομίαν διά την ανάγκην. Ο Άγιος Γεννάδιος Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως εις τινα εγκύκλιον επιστολήν αυτού γράφει ότι, όστις εις τας εσχάτας ταύτας ημέρας θέλει να στήση την ακρίβειαν ην είχεν η αρχαία Εκκλησία, ούτος επιχειρεί τα αδύνατα και πολέμιός εστι της Εκκλησίας, όστις δε συγκαταβαίνει εις τινα διά να φυλάξη την πίστιν ούτος Αποστολικήν πορεύεται οδόν.

Μήπως και οι Άγιοι Απόστολοι και οι Άγιοι Πατέρες πολλάκις δεν μετεχειρίσθησαν οικονομίαν; Ο θ. Χρυσόστομος, όστις επέτρεψέ ποτε εις τους μαθητάς του να συλλειτουργήσουν μετά των Αρειανών αιρετικών, όπερ δεν επετρέπετο κατ' ουδένα τρόπον, εν τούτοις διά την ανάγκην συγκατετέθη. Υμείς, ως φαίνεται, είσθε ακριβέστεροι και των θ. Πατέρων, ώστε να γράφης να αποβάλωμεν τους αρχιερείς και ιερείς και να μη έχωμέν τινα επικοινωνίαν. . .

Περί του θέματος τούτου ερώτησα ειδήμονας και διακριτικούς άνδρας και αδελφούς. Εξέτασα δε και εμελέτησα τούτο, αλλά δεν εύρον εις κανέν βιβλίον ότι η σωτηρία του ανθρώπου εξαρτάται εκ του εορτολογίου. Ηρώτησα πολλούς και μοι είπον εξ ανάγκης να το δεχθήτε και επειδή δεν είναι ζήτημα δογματικόν. . . Ωσαύτως παρεκάλεσα εκτενώς και εζήτησα κατόπιν νηστείας και προσευχής από τον Θεόν να με αποκαλύψη περί τούτου, όστις και μοι απεκάλυψε ότι τα ημερολόγια δεν σώζουν τον άνθρωπον, αλλ' η πίστις και τα καλά έργα, και ότι οι Άγιοι διά της πίστεως ευηρέστησαν τον Θεόν και ηγίασαν και ουχί δι' ημερολογίων.

Κατόπιν όλων αυτών και των αιρέσεων, εις ας υπέπεσαν οι πλείστοι των παλαιοημερολογιτών. . ., πώς ήτο δυνατόν να έχω μετά τοιούτων επικοινωνίαν και να χωρισθώ της Εκκλησίας χάριν του ημερολογίου; Τί δε να είπω διά τας απρεπείας, ανοησίας και ατασθαλίας των λεγομένων ζηλωτών; Ο θεός να σε φωτίση και οδηγήση προς το συμφερώτερον και να μη φρονής ότι είσαι διακριτικώτερος από τον πνευματικόν σου.

Φρονείς ότι δεν πρέπει να μνημονεύωμεν τους Επισκόπους διότι μετέβαλαν το εορτολόγιον. Είσαι διακριτικώτερος και ακριβέστερος του Αγίου Θεοδώρου του Στουδίτου, όστις εις μίαν των Κατηχήσεων αυτού κατηγορεί τινα Ιερομόναχον, όστις

δεν εμνημόνευε τους εξουσιαστάς και λέγει αυτολεξεί: «Είναι δυνατόν να κρατή τις Μοναστήριον και να μη μνημονεύη τους βασιλείς;»

Αλλά πώς είσαι ακριβής παρατηρητής των αρχιερέων και τα υμέτερα ου βλέπεις; Οι κανόνες δεν εγράφησαν μόνον διά τους αρχιερείς αλλά δι' όλους. Δεν πρέπει μόνον οι αρχιερείς να τους φυλάττουν και ημείς να τους καταπατώμεν ούτε να νομίζωμεν ότι είμεθα ελεύθεροι, αυθαίρετοι και μη υποκείμενοι εις κανόνας. . . Ως εκ τούτου κατεπάτησας τον δ' κανόνα της Δ' Οικουμενικής Συνόδου όστις διαγορεύει· «. . .έδοξε μηδένα μεν μηδαμού οικοδομείν, μηδέ συνιστάν μοναστήριον ή ευκτήριον οίκον παρά γνώμην του της πόλεως Επισκόπου. . . τον δε παραβαίνοντα τούτον τον όρον ωρίσαμεν ακοινώνητον είναι, ίνα μη το όνομα του Θεού βλασφημήται. . .».

Ωσαύτως και ο α' κανών της Α' και Β' Συνόδου ορίζει· «μηδενί εξείναι, Μοναστήριον οικοδομείν, άνευ της του επισκόπου γνώμης και βουλής. . .». Κατηγορείτε και κατακρίνετε τους αρχιερείς, αλλ' ιδού ότι και υμείς ευρίσκεσθε παραβάται και καταφρονηταί των ιερών κανόνων. Νομίζετε ότι είσθε υπέρτεροι των Ιερών κανόνων των θ. Πατέρων και η βάσις και η κρηπίς της Ορθοδοξίας;

Ο π. Αβιμέλεχ, εις εκ των εναρετωτέρων και διακριτικωτέρων μοναχών της σημερινής εποχής, μοι έγραφε προ καιρού ότι τινές των φανατικών ζηλωτών παλαιοημερολογιτών υπέπεσαν εις τέσσαρας αιρέσεις.

- 1ον εις την των ακεφάλων ως μη αναγνωρίζοντες ανωτέραν αρχήν.
- 2ον εις την των αναβαπτιστών, επειδή αναβαπτίζουν τους εις το Ορθόδοξον βάπτισμα βεβαπτισμένους.
- 3ον εις την των Λουθηροκαλβινιστών, επειδή φρονούν και πιστεύουν ότι τα μυστήρια τελούνται και υπό ανιέρων, ως γράφει ο μοναχός Αρσένιος Κοτέας εις το υπ' αυτού συγγραφέν βιβλίον «Κέντρα», εν ω αναφέρει ότι τρία παιδία κατά μίμησιν του πνευματικού π. Ματθαίου ελειτούργησαν και μετεβλήθη ο άρτος εις κρέας και ο οίνος εις αίμα προς πίστωσιν ότι τα παιδία εκείνα επειδή ήσαν καθαρά ετελείωσαν το μυστήριον. Ώστε πας ανίερος ή μικρός ή μέγας την ηλικίαν αρκεί να είπη τα γράμματα της λειτουργίας και τελειούται το μυστήριον κατά την γνώμην των, και
- 4ον Ότι άνευ του παλαιού εορτολογίου ουδέν μυστήριον τελειούται και ότι με την αλλαγήν του εορτολογίου έφυγεν η Χάρις του Θεού από τους χριστιανούς και είναι πλέον άκυρα όλα τα μυστήρια, αποδίδοντες ούτω τοιαύτην σημασίαν εις το εορτολόγιον όσην ουδέ εις αυτό το ιερόν Ευαγγέλιον.

Ταύτα ίσως τινές των παλ/γιτών να μη τα φρονούν ούτε να τα ασπάζωνται, αλλ' οι πλείστοι είμαι βέβαιος ότι ούτω φρονούν. Το Ιερόν Ευαγγέλιον γράφει να έχωμεν αγάπην ακόμη και εις τους εχθρούς μας και ο ουρανοβάμων Παύλος γράφει ότι άνευ αγάπης όλα τα άλλα και το χάρισμα των γλωσσών και η προφητεία και η πίστις και η ελεημοσύνη και αυτό το μαρτύριον δεν ωφελεί (Α' Κορ. 13, 1-13). Πολλοί παλαιοημερολογίται το μεν παλαιόν ημερολόγιον το φυλάττουν στερρώς, την δε αγάπην την καταφρονούν, διότι φαντάζονται και φρονούν οι άφρονες ότι όλος ο νόμος και οι Προφήται κρέμανται ουχί εις την αγάπην αλλ' εις το ημερολόγιον του Ιουλίου Καίσαρος. . . . Εγώ δεν είμαι ημερολογίτης, είμαι ορθόδοξος χριστιανός, αλλ' εν συγκρίσει με την έχθραν ευρίσκω ολιγώτερον κακόν την αλλαγήν του ημερολογίου. «Δύο γαρ κακών προκειμένων το μη χείρον βέλτιστον». Εάν από το ένα μέρος οι παλ/γίται ωφέλησαν, διότι η στάσις των συνεκράτησε οπωσδήποτε την ορμήν των καινοτόμων και μεταρρυθμιστών των μη σεβομένων τας πατρικάς παραδόσεις και τους ιερούς κανόνας, από το άλλο μέρος η αδιακρισία και ο φανατισμός ενίων έβλαψεν πολύ. . ., διότι έπεισαν πολλούς να μη εκκλησιάζωνται, κοινωνούν, εξομολογούνται και άλλα πολλά, διά τα οποία βεβαίως εισίν μεγίστης ευθύνης ένοχοι.

Ενθυμείσθε που μοι ελέγατε ότε έζη ο Συγγούρης και ήτο Πρόεδρος των παλ/γιτών ότι πρέπει να υπάγη εις εις την Πελοπόννησον, άλλος εις την Στερεάν Ελλάδα και άλλος εις τας νήσους να σηκώσωμεν τον κόσμον εις επανάστασιν, να πάρουν όπλα δηλαδή, να βάλωμεν τους ανθρώπους να φονεύωνται, να φονεύωνται αδελφοί χριστιανοί. Διατί; Διά το ημερολόγιον του Ιουλίου Καίσαρος! Ουχί βεβαίως˙ δεν σας ήκουσα, διότι το τοιούτον ήτο αισχίστου είδους μωρία, που μεγαλυτέρα δεν ημπορεί να γίνη.

Ο Χριστός όταν απέστειλε τους μαθητάς αυτού διά να επιστρέψουν τα έθνη εκ της πλάνης εις την θεογνωσίαν δεν τους έδωκεν εντολήν να πορευθούν εις τα έθνη να βάλουν τους ανθρώπους να φονεύη ο εις τον άλλον, αλλά τους παρήγγειλε ειπών: «Ιδού εγώ αποστέλλω υμάς ως πρόβατα εν μέσω λύκων, γίνεσθε φρόνιμοι ως όφεις και ακέραιοι ως αι περιστεραί. Όταν διώκωσιν υμάς από την μίαν πόλιν, φεύγετε εις την άλλην, και όταν σας ραπίζωσιν από την μίαν σιαγόνα στρέφετε και την άλλην». Αλλοίμονον εάν οι Άγιοι Απόστολοι και οι πρώτοι χριστιανοί εσήκωναν όπλα κατά των απίστων και ειδωλολατρών, ουδέν αποτέλεσμα θα έφερον.

Λοιπόν γνώρισε ότι ό ζήλος σου είναι μεν καλός αλλ' ου κατ' επίγνωσιν. Είναι ζήλος άνευ διακρίσεως. Είναι ζήλος, όστις εξέρχεται των ορίων. Όπως δε και άλλοτε σοι έγραψα καλόν είναι παν ότι πράττεις να το πράττης μετά προσοχής και πολλής συνέσεως και φόβου Θεού. Να ερωτάς δε και συμβουλεύεσαι ου τους τυχόντας αλλ' άνδρας θεοφοβουμένους, μεμαρτυρουμένους, εναρέτους και διακριτικούς, αν και δεν υπάρχουν τοιούτοι σήμερον, σπανίζουν, πάντως όμως ευρίσκονται και δεν θα εκλείψουν και συμφώνως με την γνώμην εκείνων να περιπατής, δοκιμάζων άμα τί εστιν ευάρεστον τω Κυρίω. Η χάρις δε του Κυρίου να είναι πάντοτε μετά σου, να σε σκέπη και διαφυλάττη από παντός κακού, να σε ενισχύη και φωτίζη και οδηγή εις το αγαθόν και σε αξιώση μακαρίου τέλους και της βασιλείας των Ουρανών, ης γένοιτο πάντας επιτυχείν. Αμήν.

Μετά πατρικής αγάπης και διαπύρων ευχών
Φιλόθεος Ζερβάκος Αρχιμ.

Ο Γέρων Φιλόθεος Ζερβάκος
(Ο ΟΥΡΑΝΟΔΡΟΜΟΣ ΟΔΟΙΠΟΡΟΣ)
1884-1980
Τόμος πρώτος
Εκδόσεις: ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΚΥΨΕΛΗΣ

(Πηγή: "Ιερά Μονή Παντοκράτορος Μελισσοχωρίου")

Για τον Γέροντα και άλλα κειμενά του:

Ο Γέροντας Φιλόθεος Ζερβάκος (+ 8 Μαΐου 1980)

Αγγελος Θεού Παντοκράτορος είναι ο Ιερεύς (Επιστολή γέροντος Φιλόθεου Ζερβάκου, 5-2-1958)

Η ένωση των εκκλησιών (Γέρων Φιλόθεος Ζερβάκος)

Για το ζήτημα του παλαιού ημερολογίου:

Επιστολή σχετικά με τον παλαιοημερολογίτικο ζηλωτισμό (Αρχ. Επιφάνιος Θεοδωρόπουλος)

Παλαιοημερολογίτες (Γέροντας Παΐσιος Αγιορείτης)